

Asia: VN/12900/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnonantajan näkemykset sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 12 §:n muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annettua lakia siten, että oikeus toimia tilapäisesti laillistetun sosiaalityöntekijän tehtävissä mahdollistettaisiin myös henkilölle, joka on suorittanut soveltuvan sosiaalialan korkeakoulututkinnon osana tai sen lisäksi sosiaalityön perus- ja aineopinnot sekä käytännön harjoittelun tai jolla on soveltuvan sosiaalialan korkeakoulututkinnon ja sosiaalityön perus- ja aineopintojen lisäksi riittävä käytännön kokemus ja ammattitaito.

Esityksen tavoitteena on sosiaalihuollon palveluiden, kuten lastensuojelun, riittävyyden varmistaminen.

Esitys liittyy valtion vuoden 2025 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2025.

Laki sosiaalihuollon asemasta ja oikeuksista (4 §) turvaa asiakkaalle oikeuden hyvään sosiaalihooltoon ja kohteluun ilman syrjintää. Olennaista myös lain muutosvalmistelussa on turvata asiakkaan mahdollisuus saada palvelut yksilöllisen tarpeensa mukaisesti ja oikea-aikaisesti.

Pätevyysvaatimusten heikentäminen keinona hallita vakavaa henkilöstöpulaa ei ole hyväksyttävää. Kyseessä oleva oikeus toimia määräaikaisesti vuoden, herättää huolen asiakasturvallisuuden vaarantumisesta ja asiakassuhteen jatkuvuuden onnistumisesta.

SuPer huomauttaa, että esityksessä käytetty määritelmä riittävä käytännön kokemus ja ammattitaito tulisi määritellä tarkemmin. Samoin vuoden määräaika tulee säätää selkeästi ja tarkasti, muun muassa työsuhteiden ketjuttamisen välttämiseksi.

Esityksen tarkoituksena on varmistaa sosiaalihuollon henkilöstön saatavuutta akuutissa henkilöstöpulassa sekä turvata sosiaalipalvelujen, kuten lastensuojelun, riittävyyttä. SuPer huomauttaa, että toimet vakavaan henkilöstöpulan taltuttamiseksi ei voi olla osaamisen ja ammattitaitovaatimusten heikentäminen ja väljentäminen. Toimien tulee kohdentua myös alan veto- ja pitovoiman vahvistamiseen sekä koulutusmahdollisuuksien varmistamiseen. Tässä mm. aikuiskoulutustuen lakkauttaminen on alalla toimivien tai lisäkouluttautumisesta kiinnostuneiden mahdollisuuksia heikentävä tekijä.

Uusi valvontalaki (741/2023) korostaa omavalvontaa. Lakimuutoksen voimaan tullessa se tuo lisävaateita työntajalle. Asiakasturvallisuuden varmistamiseksi on tärkeä huomioida sosiaalityöntekijän tehtäviä hoitavien työntekijöiden moninainen osaamistausta sekä varmistaa mm. tilapäisten työntekijöiden asianmukainen johto ja valvonta.

Lausunnonantajan näkemykset voimaantulosta

-

Onko lakiehdotuksen olennaisia vaikutuksia arvioitu riittävästi? Mitä muita olennaisia vaikutuksia lakiehdotuksella voidaan arvioida olevan?

-

Muita yleisiä huomioita lakiehdotuksesta?

SuPer ei kannata esitystä. SuPer katsoo, että esityksen taustalla on henkilöstöpula ja siten sijaisten kelpoisuuden laajentaminen. Yksittäisen pykälämuutoksen sijaan huomio ja voimavarat tulisi keskittää meneillään olevaan sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilölain kokonaisuudistukseen. Olennaista on myös kiinnittää huomiota erityisesti henkilöstön veto- ja pitovoimaan.

Pajunen Tarja
Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry